

§73

Initiativärende från Johan Loock (M) om Inkubator för kulturella och kreativa branscher (RUN/322/2025)

Sammanfattning

De kulturella och kreativa branscherna (KKB) i Jämtlands län har lyfts många gånger under lång tid i olika sammanhang som ett styrkeområde för vår region. I den regionala utvecklingsstrategin och i program för smart specialisering finns skrivningar som pekar direkt mot KKB. Regionen har tagit fram en särskild plan för kulturella och kreativa branscher för Jämtland Härjedalen 2023-2027, som syftar till att främja innovation och utveckling. Planen följs upp årligen och har bland annat inneburit en ökad samverkan mellan avdelningarna Hållbar tillväxt och Kultur och bildning kring frågorna. I den aktuella regionala kulturplanen är ett av fokusområdena professionella kulturskapares villkor samt kulturella och kreativa branscher. För närvarande pågår interreg-projektet Samspel63, som fokuserar på att stödja små och medelstora kulturföretag i Jämtland, Härjedalen och Trøndelag. Tidigare har flera andra projekt och tillfälliga satsningar genomförts.

En bred sammanställning av olika styrdokument och insatser för KKB i länet görs i Coompanions rapport från 2024 Företagsfrämjande systemets roll för att stärka kulturella och kreativa näringar i Jämtland Härjedalen. I rapporten lyfts många olika utmaningar. En återkommande utmaning och viktig fråga att jobba med, är betydelsen av att utveckla stödstrukturer för entreprenörer inom KKB. Det lyfts också som ett tydligt tema i den nyligen antagna nationella strategin för främjande av hållbar utveckling för företag i kulturella och kreativa branscher, Kreativa Sverige! Flera statliga myndigheter har som en följd av strategin getts olika uppdrag av regeringen kopplade till strategin.

Förutsättningar för entreprenörskap inom KKB skiljer sig på flera sätt från andra områden. Det lyfts ofta att de etablerade systemen för företagsstöd, innovation och utveckling inte är fullt ut anpassade för KKB, utan att andra modeller och förhållningssätt behövs. Kompetensen kring entreprenörskap inom KKB behöver också höjas. Runt om i landet finns flera olika exempel på företagsfrämjande insatser, till exempel inkubatorer, men också klusterbildningar, nätverk med mera, som stöttar entreprenörer inom KKB. Ofta innebär dessa initiativ en bred samverkan av offentliga och privata aktörer, med en mixad finansiering.

I Jämtlands län finns många aktörer inom det ekosystem av företagsfrämjande instanser som utvecklats över tid, och det finns många olika aktörer inom KKB. En sammanställning av aktörer finns bland annat i Coompanions rapport. Alltjämt saknas dock ett samlande nav, eller motor, för dessa personer och organisationer. Ett nav som kan vara inkubator och

rådgivare för entreprenörer, en självklar plats för samverkan och en arena för utveckling, innovation och kompetensförsörjning. Jämtlands län har en stor andel verksamma inom KKB, men samtidigt upplever många att det saknas en kritisk massa i flera avseenden och en bristande samverkan. Länets geografi och befolkningsstruktur innebär utmaningar, samtidigt som det många gånger finns en närhet mellan olika aktörer i form av upparbetade kontakter.

Det saknas inte beskrivningar och utredningar om förutsättningar för KKB. Tvärtom, mycket resurser har genom åren lagts ned på detta. Stora steg har tagits för att öka kunskapen om de olika branscherna och att synliggöra och stötta aktörerna, samt beskriva deras roll i ett större sammanhang – inte minst inom regional utveckling. Ändå saknas fortfarande en sammanhållande operativ kraft i detta, som kan vara i form av en inkubator, ett resurscentrum, en klusterbildning eller något annat.

En inkubator specialiserad inom KKB skulle kunna fungera som ett centrum för samverkan mellan näringsliv, akademi, civilsamhälle och offentlig sektor. Den skulle kunna ge kreativa entreprenörer bättre möjligheter att utveckla sina idéer, hitta samarbetspartners, växa som företagare och bidra till den regionala utvecklingen. Den skulle stimulera nyföretagande, kompetensförsörjning och regional attraktionskraft.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi att regiondirektören får i uppdrag

- att i nära dialog med övriga relevanta aktörer inom KKB i länet föreslå hur en permanent arena, till exempel en inkubator, kan komplettera dagens ekosystem av företagsfrämjande insatser och samverkansstrukturer för kulturella och kreativa branscher. Förslaget bör inkludera en analys av nuvarande ekosystem samt identifiera möjliga samverkansparter och finansieringskällor samt,
- att lämna förslag på en fortsatt process för att förverkliga en sådan arena för KKB. Det kan handla om att genomföra en förstudie, identifiera möjliga projektmedel och utreda olika organisatoriska modeller – exempelvis som en vidareutveckling av en redan existerande aktör, eller som en helt ny enhet. Viktigt är att det blir ett initiativ som är långsiktigt hållbart och anpassat till regionens unika förutsättningar.

Ärendet föreslås återrapporteras till nämnden senast 2025-10-14.

Förslag till beslut

Ärendet överlämnas till regiondirektören för beredning.

Yrkanden

Jonas Andersson (S) yrkar bifall till initiativärendet.

Regionala utvecklingsnämnden

2025-05-13

Beslut

Ärendet överlämnas till regiondirektören för beredning.

Jäv

Catarina Espmark (M) anmäler jäv och deltar inte i beslutet.

Beslutsunderlag

- Initiativärende från Johan Looch (M) om Inkubator för kulturella och kreativa branscher